

X.

Benedicti XIV Const. « Dei miseratione » super causis nullitatis matrimonii. — III Nonas Nov. 1741.

Dei miseratione, cuius iudicia incomprehensibilia sunt et viae investigabiles, in suprema Ecclesiae specula immerentes constituti, ut super universum Dominicum gregem excubias sedulo agamus, ad commissum pastoralis officii munus pertinere dignoscimus subnascentes ex infernalis hostis astutia et hominum malitia abus, quibus et animarum saluti pernicies, et Sacramentis Ecclesiae iniuria infertur, radicitus evellere, et potestatis Nobis desuper traditae operam interponere, ut et humana cohibeatur temeritas, et veneranda Divinae Legis servetur auctoritas.

§ I. Siquidem Matrimonii foedus a Deo institutum, quod et quatenus naturae officium est, pro educandae proles studio, aliisque Matrimonii bonis servandis, perpetuum, et indissolubile esse convenit; et quatenus est Catholicae Ecclesiae Sacramentum, humana praesumptione dissolvi non posse, Salvator ipse ore suo pronuntiavit, dicens: *Quod Deus coniunxit, homo non separet*; ad aures Apostolatus Nostri pervenit, in quibusdam Ecclesiasticis Curiis inconsulta nimis Iudicum facilitate infringi, et temere atque inconsiderate de eorumdem Matrimoniorum nullitate latis sententiis, potestatem Coniugibus fieri transeundi ad alia vota. Quos sane improvidos Iudices humanae naturae conditione, et voce ipsa quodammodo admoneri oportebat, ne tam praecipiti audacia sanctum Matrimonii nexum frangerent,

quem perpetuum atque indissolubilem primus humani generis Parens praemonuit, inquiens: *Hoc nunc os ex ossibus meis, et caro de carne mea, et illud additum est: Quamobrem relinquet homo Patrem suam et Matrem, et adhaerebit Uxori suae, et erunt duo in carne una.*

§ II. Huiusmodi autem abolendae pravitatis notitia diversis ex partibus Nobis delata est, atque etiam indicata sunt exempla nonnullorum virorum, qui post primam, et secundam, ac tertiam, quam duxerant, Uxorem, ob nimiam Iudicum praecipitantiam in nullitate Matrimoniorum declaranda, adhuc illis primis Uxoribus superstitibus, ad quartas contrahendas nuptias deveniant; et similiter feminarum, quae post primum, secundum, et tertium maritum, quarto etiam, illis quoque viventibus, se iunxerant; non sine pusillorum scandalo, et bonorum omnium detestatione, qui sacra Matrimonii vincula ita contemni et temere perfringi dolebant. Nos autem, his intellectis, gravi affecti dolore, intimo animo ingemuimus, et non praetermissimus Apostolicae Nostrae sollicitudinis partes in Domino adimplere. Siquidem primo Pontificatus Nostri anno ad Episcopos illarum partium, in quibus praedicta acciderant, plenissimis datis litteris, graviter conquesti sumus de huiusmodi pravitate quae in Ecclesia Dei tolerabatur, et ad eam abolendam eorum animos erigere, et pastorem zelum accendere curavimus: quod etiam egimus cum aliis aliarum regionum Episcopis, ubi huiusmodi pravam dirimendorum Matrimoniorum usum irrepsisse cognovimus.

§ III. Verum Nobis responsum est, id saepe contingere partim ex culpa illorum Iudicum, quibus vel in prima instantia, cum causa coram Iudice ordinario ex aliqua legitima causa cognosci nequit, vel in secunda,

cum in partibus nullus adest Iudex, ad cuius Tribunal causa in gradu appellationis devolvatur, vel si adest, iusta de causa coram eo disceptari nequit, causae matrimoniales huiusmodi a Sede Apostolica committuntur, qui vel ob inscitiam, vel ob malam voluntatem proclives sunt ad Matrimonia dissolvenda, atque eadem Matrimonia, levi vel etiam nullo habito examine, irrita, ac invalida declarant; partim etiam ex facto Coniugum super nullitate suorum Matrimoniorum litigantium, cum frequenter unus tantum eorum, qui dissolutionem Matrimonii postulat, in iudicio compareat, et sententia, nullo contradicente, secundum sua vota obtenta, ad alias nuptias convolat; vel amobus Coniugibus in Iudicium venientibus, altero, qui pro Matrimonio, altero vero, qui contra agit, sententia de nullitate Matrimonii prolata, nullus est, qui ad superiorem Iudicem appellationem interponat; vel quia litigantes, in specie quidem discordes, re vera inter se concordes sunt, et invicem colludentes contractum Matrimonium dissolvi cupiunt; vel quia Pars, quae pro validitate Matrimonii stabat eiusque nullitatem acriter contra adversarium impugnabat, lata a Iudice sententia contra Matrimonium, mutat voluntatem, vel pecunia sibi ad sumptus litis non suppetente, vel aliis deficientibus auxiliis ad litigandum necessariis, et inceptum opus, ac causam post primam sententiam deserit. Quo fit, ut deinde ambo Coniuges, vel unus eorum ad aliud contrahendum Matrimonium se conferat.

§ IV. Quod autem ad Iudices pertinet, quibus extra Romanam Curiam pro litigantium commodo causae matrimoniales committuntur, paterna illa vigilantia, qua de iustitia unicuique integre sapienterque administranda solliciti esse debemus, encyclicis litteris ad Venerabiles

Fratres Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, et Episcopos scriptis vicesima sexta Augusti anno secundo Pontificatus Nostri, providere curavimus, in quibus ea praescripsimus, quae Sacris Canonibus et Concilii Tridentini decretis consona, si diligenter, ut speramus, serventur, in posterum causae non nisi personis congrua iuris peritia, et necessario probitatis spectataeque fidei munitis praesidio committentur. Insuper ad ea, quae in iisdem encyclicis litteris constituta sunt, id etiam in praesenti adiungimus; quod, quamvis Concilii Tridentini decretum, quo causae matrimoniales subtractae fuerunt Decani, Archidiaconi, et aliorum inferiorum iudicio, et Episcoporum tantum examini et iurisdictioni reservatae, dumtaxat procedat de Archidiaconis, Decanis aliisque inferioribus, qui in eadem Dioecesi constituti, vel privilegio aliquo vel praescriptione, saltem in visitatione, causarum matrimonialium cognitionem sibi adrogabant; ac idcirco minime obstet commissionibus, quae pro iisdem causis matrimonialibus definiendis a Sede Apostolica alicui eorum in secunda instantia fierent; nihilominus praecipimus, ac mandamus iis, ad quos huiusmodi commissionum, seu delegationum expediendarum cura pertinet, ut in futurum causarum matrimonialium cognitionem non committant nisi Episcopis praesertim vicinioribus, vel si nullus sit Episcopus, cui ex legitima causa commode committi possit, tum commissio et delegatio dirigatur uni ex iis, qui secundum ordinem et modum a Nobis in praefatis encyclicis litteris praescriptum, pro Iudice idoneo ab Episcopo cum consilio sui Capituli nominatus fuerit.

§ V. Quod vero ad ordinem, et seriem iudiciorum in causis matrimonialibus pro debita et congrua earum terminatione servandum spectat, motu proprio, certa

scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine hac Nostra in perpetuum valitura sanctione constituimus, decernimus, ac iubemus, ut ab omnibus, et singulis Locorum Ordinariis in suis respective Dioecibus persona aliqua idonea eligatur, et si fieri potest, ex ecclesiastico coetu, iuris scientia, pariter et vitae probitate praedita, quae Matrimoniorum Defensor nominabitur; cum facultate tamen eam suspendendi vel removendi, si iusta causa adfuerit, et substituendi aliam aequae idoneam et iisdem qualitatibus ornata, quod etiam fieri poterit, quotiescumque persona ad Matrimoniorum defensionem destinata, cum se occasio agendi obtulerit, erit legitime impedita.

§ VI. Ad officium autem Defensoris Matrimoniorum huiusmodi, ut supra electi, spectabit, in iudicium venire, quotiescumque contigerit, matrimoniales causas super validitate vel nullitate, coram legitimo Iudice disceptari, eumque oportebit in quolibet actu iudiciali citari, adesse examini testium, voce et scriptis Matrimonii validitatem tueri, eaque omnia deducere, quae ad Matrimonium sustinendum necessaria censebit.

§ VII. Et demum Defensoris huiusmodi persona tamquam pars necessaria ad iudicii validitatem et integritatem censeatur, semperque adsit in iudicio, sive unus ex Coniugibus qui pro nullitate Matrimonii agit, sive ambo, quorum alter pro nullitate, alter vero pro validitate, in iudicium veniant. Defensor autem, cum ei munus huiusmodi committetur, iuramentum praestabit fideliter officium suum obeundi et quotiescumque contigerit, ut in iudicio adesse debeat pro alicuius Matrimonii validitate tuenda, rursus idem iuramentum praestabit: quaecumque vero, eo non legitime citato aut intimato, in iudicio peracta fuerint, nulla, irrita, cassa

declaramus, ac pro nullis, cassis, ac irritis haberi volumus, perinde ac si citata et intimata non esset ea pars cuius citari intererat, et quam, iuxta legum et canonum praescripta, ad legitimam iudicii validitatem citari aut intimari omnino necessarium erat.

§ VIII. Cum igitur coram Ordinario, ad quem causas huiusmodi cognoscere pertinet, controversia aliqua proponetur in qua de Matrimonii validitate dubitabitur, et existentibus in iudicio vel uno ex Coniugibus, qui pro nullitate Matrimonii, vel ambobus, quorum alter pro validitate, alter vero pro nullitate actionem intendat, Defensor Matrimonii partes omnes officii sui diligenter adimpleat. Itaque si a Iudice pro Matrimonii validitate iudicabitur, et nullus sit, qui appellet, ipse etiam ab appellatione se absteineat: idque etiam servetur, si a Iudice secundae instantiae pro validitate Matrimonii fuerit iudicatum, postquam Iudex primae instantiae de illius nullitate sententiam pronunciaverit; sin autem contra Matrimonii validitatem sententia feratur, Defensor inter legitima tempora appellabit, adhaerens parti quae pro validitate agebat; cum autem in iudicio nemo unus sit qui pro Matrimonii validitate negotium insistat, vel si adsit, lata contra eum sententia, iudicium deseruerit, ipse ex officio ad superiorem Iudicem provocabit.

§ IX. Appellatione a prima sententia pendente, vel etiam nulla ob malitiam, vel oscitantiam, vel collusionem Defensoris et Partium interposita, si ambo, vel unus ex Coniugibus novas nuptias celebrare ausus fuerit, volumus ac decernimus, ut non solum serventur, quae adversus eos, qui Matrimonium contra interdictum Ecclesiae contrahunt, statuta sunt, praesertim ut invicem a cohabitatione separentur, quoadusque altera sententia

super nullitate emanaverit, a qua intra decem dies non sit appellatum, vel appellatio interposita deserta deinde fuerit: sed ulterius ut contrahens vel contrahentes Matrimonium huiusmodi, omnibus poenis contra Polygamos a Sacris Canonibus, et Constitutionibus Apostolicis constitutis omnino subiaceant, quas in eos, quatenus opus sit, motu, scientia, ac potestate simili rursus statuimus, decernimus, ac renovamus.

§ X. Posteaquam vero appellationis beneficio ad alterum Iudicem causa in secunda instantia delata fuerit, omnia, et singula quaecumque coram Iudice in prima instantia servanda praefinita fuerunt, etiam coram altero in secunda exacte ac diligenter custodientur, citato in quolibet Iudicii actu Defensore Matrimonii, qui voce et scripto matrimonii validitatem strenue ac pro viribus tuebitur; et si Iudex in secunda instantia fuerit Metropolitanus, aut Sedis Apostolicae Nuncius, aut Episcopus vicinior, Matrimonii Defensor sit, qui ab ipsis fuerit deputatus, quemadmodum ipsis deputare mandamus, ut quae a Nobis superius constituta sunt peragere possit; si autem Iudex in secunda instantia erit Iudex Commissarius, cui a Sede Apostolica causae cognitio demandata sit, et qui tribunal et iurisdictionem ordinariam non habeat, et propterea careat Defensore matrimonii, volumus, ut illo Defensore matrimonii utatur, qui constitutus fuerit ab Ordinario, in cuius Dioecesi causam cognoscet, etiam si idem Ordinarius sit, qui primam sententiam in eadem causa pronunciaverit.

§ XI. Instructo autem in hunc modum iudicio, si secunda sententia alteri conformis fuerit, hoc est, si in secunda aequae ac in prima nullum ac irritum matrimonium iudicatum fuerit, et ab ea Pars, vel Defensor pro sua conscientia non crediderit appellandum, vel appel-

lationem interpositam prosequendam minime censurit, in potestate et arbitrio Coniugum sit novas nuptias contrahere, dummodo alicui eorum ob aliquod impedimentum vel legitimam causam id vetitum non sit. Potestas tamen post alteram sententiam conformem, ut supra, Coniugibus facta intelligatur, et locum habeat, salvo semper et firmo remanente iure seu privilegio causarum matrimonialium, quae ob cuiuscumque temporis lapsum nunquam transeunt in rem iudicatam, sed si nova res, quae non deducta, vel ignorata fuerit, detegatur, resumí possunt, et rursus in iudicalem controversiam revocari. Quod si a secunda sententia super nullitate vel altera pars appellaverit, vel huiusmodi sit, ut ei, salva conscientia, Defensor Matrimonii acquiescendum non putet, vel quia sibi videtur manifeste iniusta vel invalida, vel quia fuerit lata in tertia instantia et sit revocatoria alterius praecedentis super validitate in secunda instantia emanatae, volumus, ut firma remanente utriusque Coniugi prohibitione ad alias transeundi nuptias, quas si contrahere ausi fuerint, poenis, ut praefertur, a Nobis constitutis subesse decernimus, causa in tertia vel quarta instantia cognoscatur, servatis diligenter omnibus, quae a nobis in prima et secunda instantia demandata fuerunt, nempe, in quolibet iudiciali actu, citato et audito Defensore Matrimonii, qui a Iudice tertiae instantiae deputatus fuerit.

§ XII. Defensor autem Matrimonii, quem ad munus suum gratis obeundum pro amore Dei, et proximi utilitate, et Ecclesiae reverentia, in Domino exhortamur, si operam suam sine mercede aut salario aliqua ex causa exhibere recusaverit, ab ipsius Causae Iudice ei constituatur, et ab ea parte, quae pro validitate Matrimonii agit, si ipsi facultas sit, solvatur; sin minus,

a Iudice primae, vel secundae, vel tertiae instantiae respective subministrabitur, qui pecunias ex multctis suorum tribunalium redactas, vel redigendas, et in opera pia erogandas, in huiusmodi sumptus insumere poterunt. Cum vero iudices causae erunt Iudices Commissarii, qui neque forum habent, et consequenter neque pecuniam ex multctis collectam, volumus ac mandamus ut Defensori Matrimonii satisfiat ex pecunia multctarum illius Episcopi, in cuius Dioecesi Iudex Commissarius iuxta Sedis Apostolicae mandatum iudicium exercebit.

§ XIII. Hactenus quidem quoad causas Matrimoniales, quae extra Romanam Curiam pertractantur. Quoad causas vero, quae Romae disceptandae sunt, cum earum cognitio in prima instantia ad S. R. E. Cardinalem in praefata Urbe, eiusque Suburbis, et districtu Vicarium Nostrum in spiritualibus pro tempore spectet, mandamus ac iubemus, ut omnia et singula, quae in aliis causis extra Romanam Curiam pertractandis praescripta fuerunt, nempe ut iudicium peragatur, citato et audito Defensore Matrimonii ab eodem Cardinali Vicario deputato, aliaque, ut supra omnino serventur, tum etiam in aliis causis, quae in prima instantia ex consensu partium, vel in secunda per appellationem ad Sedem Apostolicam, omisso medio, interpositam, vel in tertia Romam deferuntur, quas omnes iudicari volumus vel in Congregatione S. R. E. Cardinalium super interpretatione et executione Concilii Tridentini, vel in causarum Palatii nostri Auditorio, dummodo Nobis, et Romano Pontifici pro tempore, iustis ex causis, non videatur particularis Congregatio S. R. E. Cardinalium, vel Romanae Curiae Praelatorum deputanda. Cum autem causa super Matrimonii nullitate agitabitur in dicta Congregatione S. R. E. Cardinalium Concilii

Tridentini Interpretum, Defensor Matrimonii a Cardinali Praefecto eiusdem Congregationis; si vero in Palatii nostri Auditorio, ab Auditore Decano praefati Tribunalis; si demum in Congregatione particulari, a Persona eiusdem Congregationis digniore deputetur.

§ XIV. Unica quidem resolutio pro nullitate Matrimonii emanata, si causa in Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, vel in Congregatione particulari deputata cognoscatur, et similiter in Palatii nostri Auditorio unica sententia super eadem nullitate pronunciata minime sufficiat ad tribuendam liberam Coniugibus facultatem novas nuptias contrahendi, sed si causa in praefata Congregatione Cardinalium Tridentini Concilii Interpretum introducta fuerit, rursus in eadem ad Defensoris Matrimonii instantiam repropnatur; si vero Congregationi particulari commissa fuerit, ad petitionem eiusdem Defensoris altera etiam particularis Congregatio deputabitur; si vero in Palatii nostri Auditorio iudicata sit, a praefato Defensore appellatione interposita, ab aliis Auditoribus iuxta ordinem in gyrum seu turnum definiatur; si autem causa universo Tribunali commissa fuerit, ab omnibus Auditoribus rursus examinabitur, nolentes omnino, ut illo in casu Matrimonii vinculum dissolutum censeatur, nisi duo iudicata vel resolutiones aut sententiae penitus similes et conformes, a quibus neque Pars, neque Defensor Matrimonii crediderit appellandum, emanaverint; quod si secus factum fuerit, et novum initum Matrimonium, Nostrae voluntatis huiusmodi transgressores poenis a Nobis ut supra statutis submittantur.

§ XV. Et quoniam saepe apud Sedem Apostolicam preces porrigi solent pro dispensatione Matrimonii rati, et non consummati, quae ut plurimum pro voto consul-

tivo ad Congregationem S. R. E. Cardinalium Concilii Interpretum, vel nonnunquam ad aliquam Congregationem particularem deputatam a Romanis Pontificibus pro tempore remitti solent, ut huiusmodi instantiae ordine ac rite procedant, volumus ac mandamus, ut supplex libellus Nobis, vel Romano Pontifici pro tempore exhibeatur, in quo plena et accurata totius facti species contineatur. causaeque omnes in eo exprimantur, quae ad obtinendam petitam dispensationem conducere posse a supplicante censentur; ut Romanus Pontifex, eo lecto et mature considerato, secum deliberare possit, an petitionem reiciat, vel eius examini alicui ex dictis Congregationibus committat, a qua posteaquam suum votum consultivum editum fuerit, a Secretario eiusdem Congregationis totius negotii series exacte Romano Pontifici pro tempore referatur, qui pro sua prudentia iudicabit, an Congregationis resolutio sit approbanda, vel potius totius causae examen alteri Congregationi, vel Tribunali, prout eidem Pontifici videbitur, rursus committendum.

§ XVI. Demum volumus ac decernimus, easdem praesentes literas semper firmas, validas, ac efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia, plenissime et inviolabiliter observari. Sicque, et non aliter, per quoscumque Iudices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eosdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere legatos, et S. Sedis Nuntios, aliosve quoslibet quacumque praesentia et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, ubique iudicari, et de-

finiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus verborum, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis clausulis irritantibusque, et aliis decretis etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus in genere, vel in specie, seu alias quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma in illis tradita observata eisdem praesentibus pro expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut praesentes litterae in valvis Ecclesiae Lateranensis, et Principis Apostolorum, nec non Cancellariae Apostolicae, ac in acie Campi Florae de Urbe, ut moris est, publicentur et affigantur, sicque publicatae, et affixae omnes, et singulos, quos illae concernunt, perinde arcant, et afficiant, ac si unicuique eorum nominatim, et personaliter intimatae fuissent; quodque earundem praesentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis et sigillo alicuius personae in dignitate eccle-

siastica constitutae munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra illud ubique adhibeatur, quae ipsi praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

§ XVII. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri decreti, statuti, constitutionis, prohibitionis, revocationis, annullationis, declarationis, mandati, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Mariam Maiorem tertio nonas Novembris, anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragésimo primo, Pontificatus Nostri anno secundo. — D. Card. Passioneus. — Visa de Curia — N. Antonellus. — X. Sub-Datarius. — Loco Plumbi. — I. B. Eugenius.

XI.

Benedicti XIV Constit. « Ad militantis Ecclesiae » de appellacionibus et inhibitionibus concedendis vel denegandis. — III Kal. April. 1742.

Ad militantis Ecclesiae regimen nullo meritorum Nostrorum suffragio, sed imperscrutabilis consilii altitudine evocati, inter graves curas, quas assiduo pro Nostro munere sustinemus, postrema illa non est, in quam totis viribus Nobis incumbendum esse ducimus, ut graves nimium, diuturnae, nulloque unquam tempore intermissae Episcoporum, aliorumque ordinariam iurisdictionem habentium querelae adversus maiora tribunalia, atque illa etiam Nostrae Romanae Curiae, propositae, tandem compescantur.

1. Intimo siquidem animi Nostri moerore, cum in minoribus adhuc essemus, iamdiu intelleximus, plerisque locorum Ordinarios conqueri, sensim abusum irrepisse, quod ad malitiosam petentium suggestionem, a Patriarchis, Metropolitanis, sanctae Sedis a latere Legatis, et diversis dictae Romanae Curiae iudicibus, *inhibitiones* sine delectu causae et rei, de qua agitur, examine, passim concedantur; et quamvis in more positum sit, dictas inhibitiones indebite expeditas pro causae meritis revocari et aboleri, remedium tamen inflicto vulnere non satis esse dicunt, cum interea oporteat Episcopos, aliosque inferiores iudices, in ipso causarum et iudiciorum cursu, otiosos immorari, ius suum iudicialiter asserere et vindicare, et ad continendos in officio populos gravia saepe incommoda et dispendia subire.

2. E contrario Nobis quoque, dum etiam in minoribus essemus, superiorum iudicum responsiones audire contigit, asserentium, memoratas querelas inanes esse, nec ulli innixas fundamento, utpote ex hac unica re causam et originem habentes, quod inferioribus grave est obedientiae ac subiectionis iugum erga maiora tribunalia, ipsisque nimis displicet sibi subditis appellationis beneficio succurri.

3. Porro cum facile haec dissidia componi, et succrescentia litium semina avelli possint, si, quae a Sacra Tridentina Synodo, ab Apostolicis Constitutionibus, et Congregationum Decretis provide sancita sunt, debitae executioni mandentur: Nos idcirco, ad conservandam Ecclesiae disciplinam restituendamque tribunalibus formam eisdem canonicis legibus consentaneam, pro credito Nobis Apostolicae servitutis officio, opportune duximus consulendum.

4. Inhaerentes itaque Decretis eiusdem Sacri Concilii, necnon Congregationis Episcoporum et Regularium, iussu et approbatione rec. mem. Clementis PP. VIII Praedecessoris Nostri alias editis die 16 Octobris 1600, itemque aliis Congregationis particularis, iussu pariter et approbatione fel. rec. Urbani PP. VIII, similiter Praedecessoris Nostri, promulgatis die 5 Septemb. 1626, eorumque declarationibus nuper superadditis a pia mem. Benedicto XIII etiam Praedecessore Nostro, in Appendice Concilii Romani, aliisque Apostolicis Constitutionibus, hac de re alias editis et innovatis, et praesertim Constitutioni pia mem. Gregorii XV, quae incipit: *Inscrutabili*, sub datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae 1622, Nonis Februarii;

5. Districte praecipimus et mandamus, ne deinceps ab exsequutione Decretorum dicti Sacri Concilii Tridentini, in omnibus illis causis et negotiis in quibus exsequutio huiusmodi Episcopis, et locorum Ordinariis, etiam uti Sedis Apostolicae Delegatis, ab eodem Sacro Concilio, vel dictis Apostolicis Constitutionibus, *appellatione, vel inhibitione quacumque postposita*, commissa est, appellatio aliqua in tribunalibus praedictis recipiatur; vel inhibitiones, citationes generales vel speciales, cum commissione inserta, monitoria et alia huiusmodi, per quae dictorum Decretorum exsequutio retardetur, aut processus ad ulteriora in eadem exsequutione suspendantur aut impediatur, quoquo modo concedantur.

6. Itaque a quibuscumque mandatis, prohibitionibus, provisionibus et statutis, tam in visitatione, quam extra, pro divino cultu conservando et augendo, et praesertim circa ea, quae observanda et evitanda sunt in celebratione Missae, aut alio quovis modo respiciunt ex-

sequutionem Decreti Sacri Concilii *Sess. 21, de Reform. cap. 8, et Sess. 22, in Decret. de observ. et evit. in celebrat. Miss.*

7. Item a Decretis cogentibus clericos tam saeculares, quam Regulares, etiam monachos et exemptos, ad publicas processiones, servata tamen forma Constitutionis s. m. Pii V, quae incipit: *Etsi mendicantium*, prout etiam a Decretis et provisionibus super praecedentia inter personas ecclesiasticas, tam saeculares quam Regulares, in eisdem processionibus, vel associatione defunctorum, delatione umbellae, et huiusmodi: necnon super observatione censurarum, etiam episcopalium, et festorum dioecesis, iuxta dispositionem eiusdem Sacri Concilii *Sess. 25, de Regular. cap. 12 et cap. 13.*

8. Item in omnibus iis, quae ad curam animarum et sacramentorum administrationem quoquo modo pertinent; et praesertim adversus monitiones, censuras, aut alias provisiones, per quas parochi, aut alii curam animarum exercentes, diebus saltem Dominicis et festis solemnibus plebes sibi commissas salutaribus verbis paciscere compellantur, docendo ea, quae ad salutem necessaria sunt, iuxta Decretum Sacri Concilii *Sess. 5, de Reform. cap. 2.*

9. Item adversus deputationem vicariorum etiam perpetuorum cum assignatione congruae, per quos cura animarum exerceatur, quoties plura beneficia curata ex dispensatione Apostolica ab aliquo obtineantur, vel quoties eadem beneficia curata cathedralibus, collegiatis seu aliis ecclesiis, vel monasteriis, beneficiis, seu collegiis, aut piis locis quibuscumque perpetuo unita et annexa reperiuntur, iuxta praescriptum dicti Sacri Concilii *Sess. 7, de Reform. cap. 5 et cap. 7,*

et iuxta Constitutionem s. m. Pii V, quae incipit: *Ad exsequendum.*

10. Item adversus visitationem beneficiorum curatorum, ut supra, perpetuo unitorum, necnon quarumcumque ecclesiarum quomodolibet exemptarum, prout etiam adversus Decreta et provisiones ab Ordinario capiendas, ut, quae in eis reparatione indigent, reparentur, et cura animarum, si qua illis imminet, aliisque debitis obsequiis minime defraudentur, iuxta dispositionem S. Concilii in eadem *Sess. 7, de Reform. cap. 8, et Sess. 21, cap. 7.*

11. Item a Decretis seu Mandatis, per quae Episcopi, etiam uti Apostolicae Sedis Delegati, in ecclesiis parochialibus, aut baptismalibus, in quibus populus ita numerosus est, ut unus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, et cultui divino peragendo, cogant rectores, vel alios ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, et cultum divinum celebrandum: aut etiam invitis Rectoribus, procedant ad constitutionem novarum parochiarum, cum assignatione competentis portionis, ubi ob locorum distantiam, sive difficultatem, parochiani, sine magno incommodo, ad percipienda Sacramenta et divina officia audienda accedere non possunt, vel denique propter paupertatem, et in caeteris casibus a iure permissis, deveniant ad uniones perpetuas aliorum beneficiorum simplicium, non tamen Regularium, iuxta dispositionem S. Concilii *Sess. 21, de Reform. cap. 4 et 5, et Sess. 24, similiter de Reform. cap. 13.*

12. Item a deputatione coadiutorum, aut vicariorum pro tempore, vel aliis provisionibus ab Episcopo capiendis, etiam tanquam Apostolicae Sedis Delegato,

quando illiterati et imperiti parochialium ecclesiarum rectores sacris minus apti sunt officiis, cum assignatione partis fructuum pro sufficienti illorum victu: necnon a suspensione, atque etiam a privatione illorum, qui turpiter et scandalose vivunt, et, postquam praemoniti sunt, in sua nequitia incorrigibiles perseverant, iuxta praescriptum eiusdem Concilii in eadem *Sess. 21, de Reform. cap. 6.*

13. Item a translatione beneficiorum simplicium, etiam iurispatronatus, ex ecclesiis, quae vetustate vel alias collapsae sunt, et ob earum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices aut alias ecclesias, cum omnibus emolumentis et oneribus: prout etiam a decretis cogentibus patronos, rectores, beneficiatos, aut parochianos, sive populum, ad refectionem et instaurationem ecclesiarum parochialium, servata forma sacri Concilii *Sess. 21, cap. 7.*

14. Item a censuris, sequestratione et subtractione fructuum, aut aliis quibuscumque provisionibus, pro cogendis ad residentiam parochis, ceterisque omnibus, quibus cura animarum incumbit, iuxta Decretum eiusdem Sacri Concilii *Sess. 23, de Reform. cap. 1.*

15. Item a denegatione, revocatione, suspensione, vel restrictione et limitatione facultatis audiendi confessiones, respectu eorum, qui parochiale beneficium non obtinent, etiam si fuerint Regulares, pro excipiendis confessionibus saecularium, iuxta ordinationem sacri Concilii *Sess. 23, cap. 15,* et Praedecessorum Nostrorum Constitutiones, ac praecipue illam fel. rec. Clementis X, quae incipit: *Superna.*

16. Item in illis civitatibus aut locis, ubi vel parochiales ecclesiae certos non habent fines, nec earum, rectores proprium populum, quem regant, sed promi-

scue petentibus Sacramenta administrant, vel etiam nullae sunt parochiales, a divisione seu distinctione parochiarum, earumque ordinatione sive institutione in titulum perpetuum, iuxta Decretum sacri Concilii *Sess. 24, de Reform. cap. 13.*

17. Item a deputatione vicarii, vel oeconomi, cum assignatione congruae, pro tempore, quo vacat ecclesia parochialis, prout etiam ab indictione concursus, relatione examinatorum, necnon praelectione, et provisione Episcopi in eodem concursu, iuxta definitionem sacri Concilii in eadem *Sess. 24, de Reform. cap. 18.*

18. Item a mandatis, seu decretis inhibentibus praedicationem, vel publicas lectiones, aut coercentibus, vel punientibus quoscumque, etiam exemptos, tam saeculares, quam Regulares, qui in alienis ecclesiis, quae suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, et in ecclesiis suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente, praedicare praesumpserint; iuxta Decretum sacri Concilii *Sess. 5, de Reform. cap. 2, et Sess. 24, similiter de Reform. cap. 4,* et Constitutionem piae mem. Gregorii XV, quae incipit: *Inscrutabili* § *fin.* una cum declarationibus contentis in Constit. Clementis PP. X, quae incipit: *Superna.*

19. Et generaliter in omnibus iis, quae pertinent ad curam animarum, et rectam Sacramentorum administrationem, adversus visitationem, correctionem, coercionem, et quascumque alias provisiones Episcopi dioecesani, etiam quoad exemptos, sive saeculares, sive Regulares, iuxta laudatam Constitutionem Gregorii XV, quae incipit: *Inscrutabili.*

20. Item adversus quascumque provisiones et decreta pro conservanda aut restituenda clausura Sanctimo-

nialium, aut pro correctione seu punitione eorum, qui circa personas intra monasteria degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem deliquerint. Prout etiam ab examine pro approbatione, vel reprobatione confessoriorum sive Regularium, sive saecularium, quomodocumque exemptorum, et tam ordinariorum, quam extraordinariorum, pro excipiendis confessionibus Monialium, etiam Regularibus subiectarum. Itidemque a Decretis, vel aliis quibuscumque provisionibus cogentibus administratores, sive saeculares, sive Regulares quomodolibet exemptos, ad reddendam singulis annis rationem bonorum ad monasteria Sanctimonialium huiusmodi pertinentium, ac demum a quibuscumque Decretis super amotione capellanorum, sacristarum, et aliorum quoruncumque officialium et ministrorum, tam saecularium, quam Regularium, ipsis Monialibus, vel eorum ecclesiis inservientium, iuxta dispositionem sacri Concilii *Sess. 25, de Regular. et Monial. c. 5, c. 9, et c. 10;* servata tamen, quoad Regulares et exemptos, forma praedictae Constitutionis rec. mem. Gregorii XV, quae incipit: *Inscrutabili.*

21. Item adversus pastoralementem visitationem dioecesis, et praesertim monasteriorum commendatarum, abbatiarum, prioratum, et praepositarum, in quibus non viget regularis observantia, necnon beneficiorum, tam curatorum, quam non curatorum saecularium, et Regularium qualitercumque commendatarum, etiam exemptorum: Prout etiam ab exsequutione eorum, quae in ipsa visitatione mandata, decreta, aut iudicata fuerint. Necnon similiter a quibuscumque Decretis et provisionibus, etiam extra visitationem, pro conservatione, vel reparatione ecclesiasticae disciplinae, quoad vitam, mores et honestatem quoruncumque clericorum,

luxum, comessationes, choreas, lusus, crimina, et saecularia negotia fugienda, atque evitanda, iuxta plura Decreta dicti sacri Concilii, et praesertim *Sess. 6, de Reform. cap. 4, Sess. 13, cap. 1, Sess. 14, cap. 4, Sess. 21, cap. 8, Sess. 22, cap. 1 et cap. 8, et Sess. 24, cap. 10*, ad formam tamen Decretorum Sac. Congr. Episcoporum de mandato s. m. Clementis VIII editorum anno 1600.

22. Item a Decretis cogentibus praesentatos, electos, vel nominatos a quibusvis ecclesiasticis personis, etiam Nostris et Sedis Apostolicae Nuntiis, ad quaevis ecclesiastica beneficia, ad se subiiciendum examini Ordinarii, antequam instituantur, confirmentur, vel admittantur, quemadmodum cavetur *Sess. 7, de Reform. cap. 13*.

23. Item a denegatione sacrorum Ordinum, vel adscensus ad alios maiores, prout etiam adversus suspensionem ab Ordinibus iam susceptis ob crimen occultum, sive ex informata conscientia, iuxta dispositionem sacri Concilii *Sess. 14, de Reform. cap. 1 et cap. 3, et Sess. 21, cap. 1, et Sess. 23, cap. 16*.

24. Item a praefixione termini, intra quem Regularis Episcopo non subditus, qui intra claustra monasterii degat, et extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, a suo Superiore puniri debeat, ac de punitione ipse Episcopus certior fieri, iuxta Decretum sacri Concilii *Sess. 25, de Regul. cap. 14*, et Constit. fel. rec. Clem. PP. VIII, quae incipit: *Suscepti muneris*: necnon adversus punitionem, et correctionem eorundem Regularium, qui circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram ipsam deliquerint, iuxta praedictam Constitut. Greg. XV, quae incipit: *Inscrutabili*.

25. Item a censuris, aut aliis provisionibus contra concubinarios, et praesertim clericos etiam retinentes domi, aut extra, mulieres suspectas; iuxta praescriptum sacri Concilii *Sess. 24, de Reform. matrim. cap. 8, et Sess. 25, de Reform. cap. 14*.

26. Item adversus privationem privilegii fori, et alias provisiones contra clericos non incedentes in habitu et tonsura, et in aliis casibus a sacro Concilio praescriptis *Sess. 14, de Reform. cap. 6, et Sess. 23, similiter cap. 6*.

27. Prout etiam ab examine, approbatione, vel reprobatione patrimonii sacri, pensionis ecclesiasticae, aut beneficii, quoad clericos promovendos ad sacros Ordines; iuxta dispositionem eiusdem Concilii *Sess. 21, de Reform. cap. 2*.

28. Item adversus convocationem Capituli, quam faciat Episcopus ad aliquid deliberandum, et iuxta vota ipsorum capitularium concludendum, quoties de re ad suum vel suorum commodum spectante non agatur, iuxta Decretum sacri Concilii *Sess. 25, de Reform. cap. 6*.

29. Item a mandatis, seu decretis super conversione tertiae partis fructuum et quorumcumque proventuum et obventionum, tam dignitatum, quam canonicatum, personatum, portionum, et officiorum, in distributiones quotidianas, earumque divisione inter dignitates obtinentes et ceteros divinis interessentes, in ecclesiis tam cathedralibus, quam collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones huiusmodi quotidianae, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur; iuxta Constitutionem eiusdem Concilii *Sess. 21, de Reform. cap. 3, et Sess. 22, similiter de Reform. cap. 3*.

30. Item adversus exercitium facultatum Episcopis competentium super executione omnium piarum di-

spositionum, tam in ultima voluntate, quam inter vivos, in casibus a iure concessis, iuxta dispositionem sacri Concilii *Sess. 22, de Reform. cap. 8.*

31. Item a visitatione hospitalium, collegiorum quorumcumque, et confraternitatum laicorum, elemosynarum Montium pietatis, sive charitatis, et omnium piorum locorum quomodocumque nuncupatorum, etiamsi eorum cura ad laicos pertineat, aut exemptionis privilegio sint munita: ac denique a cognitione et executione eorum omnium, quae ad Dei cultum aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, iuxta dictum Decretum sacri Concilii *Sess. 22, de Reform. cap. 8.*

32. Item a decretis, seu mandatis cogentibus administratores tam ecclesiasticos, quam laicos, etiam exemptos, fabricae cuiusvis ecclesiae, etiam cathedralis, hospitalis, confraternitatis, elemosynae, Montis pietatis, et quorumcumque piorum locorum, ad reddendam singulis annis ipsi Ordinario rationem suae administrationis, nisi aliud in institutione et ordinatione talis ecclesiae, seu fabricae expresse cautum fuerit, iuxta Decreta sacri Concilii *Sess. 7, de Reform. cap. 15, Sess. 22, cap. 9, et Sess. 25, cap. 8.*

33. Item a decretis compellentibus notarios, etiam Apostolica, Imperiali aut Regia auctoritate creatos, et scribentes in causis ecclesiasticis, vel spiritualibus, ad se subiiciendum examini: eorumque remotione, vel suspensione in casu delicti, vel imperitiae, iuxta praescriptum sacri Concilii in dicta *Sess. 22, cap. 10.*

34. Item ab erectione seminarii, et taxatione quorumcumque dignitatum, personatum, officiorum, praebendarum, portionum, abbatiarum, et prioratum cuiuscumque Ordinis, etiam Regularis, hospitalium, quae

dantur in titulum, vel administrationem, et beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiam iurisdictionatus, etiam exemptorum, etiam nullius dioecesis, vel aliis ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, et aliis quibusvis locis piis, etiam exemptis, annexorum, ac quorumcumque aliorum ecclesiasticorum reddituum, seu proventuum ad fabricas ecclesiarum, confraternitates, et monasteria omnia, non tamen mendicantium, pertinentium; necnon decimarum quacumque ratione ad laicos, atque etiam milites cuiuscumque militiae, aut Ordinis, Hierosolymitano excepto, spectantium, pro eiusdem seminarii maintenance: prout etiam ab unione et applicatione aliquot beneficiorum simplicium; necnon a decretis cogentibus eos, qui scholasterias obtinent, vel quibus lectionis vel doctrinae munus est annexum, ad docendum per se ipsos, vel idoneos substitutos; et generaliter a mandatis et provisionibus, quae quoquo modo respiciunt curam, directionem et administrationem seminarii, plenamque executionem Decreti editi a sacro Concilio super collegio puerorum in singulis cathedralibus instituendo. *Sess. 13, de Reform. cap. 18.*

35. Item a mandatis, seu Decretis cogentibus oeconomos, Vicarios Capitulares, ad reddendam rationem administrationis per eos gestae Sede episcopali vacante, iuxta praescriptum sacri Concilii *Sess. 24, de Reform. cap. 16.*

36. Item a comminatione excommunicationis a iure latae, et a sententia excommunicationis latae ab homine, suspensionis, et interdicti, nisi appellatio fuerit interposita ex capite nullitatis: et e converso a sententia absoluteionis ab eisdem censuris ecclesiasticis.

37. Et generaliter ab executione aliorum quorumcumque Decretorum dicti sacri Concilii Tridentini,

Episcopis atque Ordinariis locorum demandata ab ipso Concilio, et in Constitutione fel. rec. Pii Papae IV, quae incipit: *Benedictus Deus*.

38. Volumus, praecipimus et mandamus, quod ab Archiepiscopis, Patriarchis, seu Primatibus, aliisque iudicibus ecclesiasticis, etiam Nostris et Sedis Apostolicae Nuntiis, vel de latere Legatis, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, atque etiam Camerae Nostrae generali Auditore, Signaturae Iustitiae Praefecto, ceterisque iudicibus Romanae Curiae, eorumque vicariis et officialibus, citationes generales, vel speciales cum commissione inserta, monitoria, et alia huiusmodi cum inhibitione, per quam exsequutio Decretorum, mandatorum et provisionum huiusmodi retardetur, suspendatur, aut impediatur, minime concedantur; et quatenus nunc, aut in posterum concessa fuerint, nullatenus inhi-beant, atque ab Episcopis, aliisque locorum Ordinariis impune sperni possint; quacumque consuetudine etiam immemorabili, vel quovis privilegio, aut stylo concedendi inhibitiones in causis praedictis, tametsi temporarias, penitus exclusis. Nos enim citationes et monitoria, aliter quam ut praefertur concessa, vel in posterum concedenda, nulla atque irrita declaramus, et pro nullis atque irritis haberi volumus et mandamus: decernentes, quod adversus decreta, mandata et provisiones eiusmodi, quas vel quae ab Episcopis, aliisque locorum Ordinariis fieri, vel capi contigerit in causis et negotiis praedictis, vel simplex dumtaxat et extrajudicialis recursus per viam supplicis libelli, ad Nos et Successores Nostros Romanos Pontifices, vel respective, et iuxta causarum naturam et qualitatem, Appellatio ad quos de iure, in solo devolutivo et sine retardatione, vel praeiudicio legitimae exsequutionis, recipi et admitti possit.

39. Quoniam vero in hisce ipsis negotiis et causis, in quibus inhibitiones canonicam exsequutionem impedi-entes, aut suspendentes, concedi non debent, dari possunt casus, qui per ipsum Sacrum Concilium Tridentinum, vel iuxta eius mentem, per Apostolicas Constitutiones et Sacrarum Congregationum declarationes, aut communem Doctorum sententiam, a praefata generali regula de non concedendis inhibitionibus eis-que posthabendis, excipiuntur, quique ut plurimum non aliter quam prudentis iudicis arbitrio secundum particulares facti circumstantias aestimari possunt: hinc Nos, ne sub eiusmodi praetextu inhibitiones, ut supra prohibita, vulgo et sine ullo delectu etiam in casibus non exceptis concedantur, statuimus et mandamus, quod in dictis causis et negotiis superius expressis Metropolitanis, Patriarchae, Primates, alique iudices praedicti, et praesertim Camerae Nostrae generalis Auditor, eiusque Locumtenentes, et Signaturae Iustitiae Praefectus, eius-que Auditor, ad quos in contingenti casu pro obtinenda inhibitione recursum haberi contigerit, etiamsi asseratur, casum illum a Sacro Concilio, vel Apostolicis Constitutionibus quacumque de causa exceptum esse, nihilominus literas citatorias, vel monitorias cum inhibitione huiusmodi non concedant, nisi prius ex facti circumstantiis, in supplici libello a parte recurrente clare ac dilucide exponendis, et cum aliquo documento semiplene saltem verificandis, eisdem summarie apparuerit casum illum esse de exceptis, et propterea Episcopo vel Ordinario loci inhibendum esse, ne ad ulteriora procedat: tunc enim, et non alias, et postquam ipsi iudices, quorum conscientiam hac in parte oneramus, super dicto supplici libello manu sua rescripserint, quod inhibito concedi potest, libellusque cum re-

scripto eiusmodi in actis productus fuerit, diligenter ibidem custodiendus et asservandus, liceat eorum notariis sive actuariis literas citatorias cum dicta inhibitione expedire, et parti recurrenti tradere, ita tamen, ut in earum calce expresse adiciatur sequens clausula: *Nos enim, attentis iuribus et supplici libello Nobis praesentatis atque in actis exhibitis, sic, ut praefertur, inhibendum esse, speciali rescripto mandavimus*; alias literae eiusmodi sine tali clausula nullam vim inhibendi habeant in casibus praedictis.

40. Et nihilominus, si notarii, sine dicto speciali rescripto super supplici libello, aut sine productione illius in actis, aut sine praedicta clausula, citationes ulla aut monitoria cum inhibitione, sub quocumque praetextu seu colore, expedire ac tradere praesumpserint, etiamsi illae aut illa a iudice subscripta fuerint, poenam infamiae et perpetuae inhabilitatis ad officium notarii in causis ecclesiasticis exercendum, et quoad illos Camerae Nostrae generalis Auditoris, aut aliorum Romanae Curiae iudicum superius expressorum, etiam quinquaginta ducatorum auri de Camera, pro una medietate Camerae Apostolicae, et pro alia ipsi parti recurrenti, et in causa interesse habenti, sin minus alicui ex locis piis, arbitrio Nostro Nostorumque Successorum destinando, applicandam, ipso facto incurrant.

41. Ad haec, similiter inhaerentes dispositioni eiusdem Sacri Concilii *Sess. 7, de Reform. cap. 14, et Sess. 14, cap. 5*; necnon etiam Decreto piae mem. Bened. XIII hac in re promulgato inter eius additiones ad decreta Urbani Papae VIII. in appendice ad Concilium Romanum, volumus et mandamus, quod clerici saeculares aut regulares extra monasterium de-

gentes, quomodolibet exempti, in civilibus causis mercedum, et miserabilium personarum, etiamsi certum iudicem a Sede Apostolica deputatum in partibus habeant: in aliis vero, si ipsum iudicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam ab ipsa Sede delegatis, conveniri in prima instantia, et iure medio ad solvendum debitum cogi possint.

42. Quo vero ad personas non exemptas, inhaerendo similiter dispositioni eiusdem S. Concilii *Sess. 13, de Reform. cap. 1, et Sess. 22, c. 7, et Sess. 24, cap. 20*, necnon supradictis decretis generalibus Congregationis Episcoporum editis anno 1600 cum novissimis additionibus seu declarationibus piae mem. Benedicti XIII in appendice Concilii Romani, volumus, statuimus et mandamus, quod causae omnes, tam civiles, quam criminales, ad forum ecclesiasticum pertinentes, exceptis privilegiatis, quae ex eodem Concilio, vel alias iuxta canonicas sanctiones apud Nos et Sedem Apostolicam tractari possunt, aut debent, coram Ordinariis locorum dumtaxat in prima instantia cognoscantur; neque a Metropolitanis, Patriarchis, aut Primatibus, aliisque iudicibus ecclesiasticis, etiam Nostriis et Sedis Apostolicae Nuntiis, vel de latere Legatis, aut Camerae Nostrae generali Auditore, et caeteris quibuslibet Curiae Nostrae iudicibus ad se avocari, vel aliis committi possint, nisi per viam legitimae appellationis, et in casibus ut supra non prohibitis, ad ipsorum tribunalia deferantur.

43. Appellationes autem non recipiantur, neque inhibitiones vigore illarum concedantur, nisi prius constiterit, quod nedum per legitimam personam et intra legitima tempora vere appellatum fuerit, sed etiam, quod appellatum fuerit a sententia definitiva, vel ha-

bente vim definitivae, aut a gravamine quod per definitivam sententiam reparari non possit: idque per publica documenta, quae realiter in actis exhibeantur: tunc enim, et non antea iudici, ad quem appellatum fuerit, in causa se intromittere, citationes et inhibitiones concedere liceat; dummodo tamen concedantur cum inscriptione tenoris sententiae, aut decreti definitivi, seu vim definitivae habentis, vel damnum per definitivam irreparabile inferentis: alias citationes, inhibitiones, processus, et inde sequuta quaecumque sint ipso iure nulla, atque impune sperni possint.

44. Quod si appellans asserat, sententiae aut decreti exemplum authenticum culpa iudicis a quo, vel notarii sive actuarii haberi non posse, tunc saltem copiam simplicem sententiae, seu decreti, in actis producere teneatur; eiusque tenori in literis inhibitoriis inserto adicienda erit, prout adici volumus et mandamus, in earum corpore expressa conditio: *Quatenus tamen tenor insertus vere et in substantialibus cum originali concordet, eodemque originali praesentes literae sint in tempore posteriores, alioquin nullae et irritae censeantur*: et si secus factum fuerit, inhibitiones aliter concessae nullatenus afficiant, et notarii, sive actuarii, qui illas expediverint, incidant in poenas superius expressas.

45. Cum vero a gravamine, quod per definitivam reparari nequit, appellatum fuerit, siquidem res sit de carceratione iam sequuta cum mandato verbali, non aliter expediri poterunt inhibitiones vigore appellationis, quam constito prius de ipsa carceratione per depositionem saltem duorum testium. Interim tamen appellans in eodem, quo reperitur, carcere permanebit, donec aliter servatis servandis iudicatum fuerit. Ubi vero agatur

de censuris iam prolatis, vel de comminatione carcerationis, torturae, aut censurarum, observetur omnino dispositio dictorum decretorum Congregationis Episcoporum sub rec. mem. Clemente VIII, iuxta additiones et declarationes piae mem. Benedicti XIII.

46. Ulterius in praedictis causis in prima instantia pendentibus, vel aliis superius expressis, in quibus non admittitur appellatio in suspensivo, citationes, quae expediri solent coram Cardinali Signaturae Iustitiae Praefecto, vel ad effectum comparendi, vel pro adeundo eandem Signaturam, tametsi ab eius Auditore subscriptas, vim inhibendi nullatenus sorti posse volumus, easque ad praedictos alios dumtaxat effectus, comparendi scilicet, vel adeundi Signaturam expeditas censi, non autem ad retardandam executionem vel suspendendum processum ad ulteriora.

47. Denique quoad causas privilegiatas, quae, ut praefertur, in prima etiam instantia apud Nos et Sedem Apostolicam tractari possunt, nihil ex antiquo mutandum esse volumus; sed monitoria in illis coram Camerae Nostrae generali Auditore, vel eius Locumtenentibus, prout hactenus laudabiliter observatum est, expedienda esse iuxta praescriptum Apostolicarum Constitutionum, et praesertim fel. rec. Pauli V, Praecessoris Nostri, in Constitutione, quae incipit: *Universi*, necnon praedictarum additionum et declarationum Benedicti XIII, exceptis tamen monitoriis intimandis ultra montes, in quibus ad evitanda scandala et litigantium incommoda, volumus omnino renovari et observari stylum, qui olim in eo tribunali vigeat, idest, quod ad eiusmodi monitoriorum expeditionem non aliter procedatur, quam oblato prius ipsi Auditori, vel alteri ex eius Locumtenentibus, coram quo monitorium expe-

diendum erit, supplici libello universam facti speciem clare et dilucide continente, et praevio etiam eiusdem iudicis rescripto, quod monitorium expediri possit, penes causae notarium vel actuarium diligenter custodiendo. Et si aliter, quam praefertur, et absque dicto supplici libello ac speciali iudicis rescripto, dicta monitoria ultra montes intimanda expedita fuerint, notarius sive actuarium et substitutus, qui illa expederit, ipso facto incidat in poenas superius expressas.

48. Omnia et singula hactenus a Nobis disposita ad rectam iudiciorum methodum restituendam, eo impensius ab omnibus exacte custodiri et observari mandamus, quo clarius constat, hac Nostra Constitutione non novas fieri, sed antiquas instaurari leges provide sapienterque institutas, et temporum iniuria ac hominum fraude obsoletas, et novo Pontificiae auctoritatis praesidio communiri ordinem procedendi in causis, iamdiu praescriptum superioribus et inferioribus tribunalibus a Sacra Tridentina Synodo, Congregationum decretis, et Praedecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Constitutionibus, aliisque Ordinationibus Apostolicis. Ideoque si ipsi iudices, omni semoto, ut par est, humanae cupiditatis affectu, prae oculis solum habuerint quae tam maturo tamque saluberrimo sunt constituta et ordinata consilio, facile eorum quilibet agnoscat, quae sui, et quae alieni ministerii partes esse debeant in admittendis ac respective reiiciendis causarum appellationibus et inhibitionibus: atque ita fiet, ut non solum unicuique in suo ordine debita iurisdictionis et auctoritatis praerogativa servetur, sed etiam ut, exstinctis prorsus ac radicitus avulsis omnium contentionum et discordiarum seminibus, mutuo charitatis vinculo tribunalia socientur, et inter illa recte agendi

disciplina christiano populo utilis et necessaria restitatur.

49. Demum, ut, exemplo Nostro, omnes praemissorum executioni caute et pro viribus incumbant, et ut praesertim notariis, tabellionibus et eorum actuariis et substitutis omnis contraveniendi ansa praecidatur, volumus et expresse mandamus, processus et acta causarum in Nostra Romana Curia coram quovis iudice pendentium, ac inhibitiones, appellationes, monitoria, aliasque citatoriales et inhibitoriales literas, quas ab iisdem notariis eorumque substitutis, scientibus vel insciis iudicibus, vel alias quomodolibet in posterum expediri contigerit, sedulo cognosci et examinari per fide dignas personas a Nobis opportune deputandas; quae si deprehenderit, easdem inhibitiones contra huius Constitutionis formam, et ad subterfugienda Ordinarium et Episcoporum iudicia, quaesito gravaminis colore, fuisse perperam concessas et expeditas, in eosdem notarios et substitutos canonicis poenis aliisque a Nobis supra expressis, severe pro modo culpae animadvertant.

50. Decernentes has praesentes Literas semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiiri et obtinere, ac ab illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae praefatae Cardinales, etiam de latere Legatos, et eiusdem Sedis Nuntios, aliosve quoslibet quacumque praeminentia et potestate fungentes et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpre-

tandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

51. Non obstantibus praemissis, ac quatenus opus sit, Nostra et Cancellariae Apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus, ac usibus et stylis, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, praefatis, aliisque quibuslibet iudicibus, curiis, tribunalibus et personis, etiam quantumvis sublimibus et specialissima mentione dignis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine paribus, ac consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis et innovatis: quibus omnibus et singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissio, et forma in illis tradita observata exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dum-

taxat specialiter et expresse derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

52. Ut autem eadem praesentes Literae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas, seu earum exempla, ad valvas ecclesiae Lateranensis et Basilicae Principis Apostolorum, necnon Cancellariae Apostolicae, Curiaeque generalis in Monte Citorio, ac in acie Campi Florae de Urbe, ut moris est, affigi et publicari; sicque publicatas et affixas, omnes et singulos, quos illae concernunt, perinde arctare ac afficere, ac si unicuique eorum nominatim et personaliter intimatae fuissent: ipsarum autem Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu tamen alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fidem tam in iudicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

53. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri decreti, constitutionis, declarationis, annulationis, admonitionis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum Eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragésimo secundo, tertio Kal. Aprilis, Pontificatus Nostri anno II.

P. Card. Pro-Datarius. – D. Card. Passioneus. –
Visa de Curia. – N. Antonellus. I. B. Eugenius. –
Registrata in Secretaria Brevium. – Publicata die 18 Aprilis
eiusdem anni.